

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Barbara Viragh
Polska Szkoła na Węgrzech

Nie tylko człowiek potrzebuje miłości i jest jej godny

1. Odbiorca, poziom: szkoła podstawowa, klasa: 6-8
2. Przedmiot: język polski
3. Czas realizacji: jednostki lekcyjne (45 minut) – lekcja może być realizowana zdalnie

Temat: Nie tylko człowiek potrzebuje miłości i jest jej godny.

Cele edukacyjne

- rozumienie treści i sensu wierszy
- odkrywanie i komentowanie przesłania wierszy
- rozumienie związków frazeologicznych ze słowem *pies*
- uwrażliwienie uczniów na dolę zwierząt domowych i ich potrzeby
- uświadomienie uczniom. na czym polega prawdziwa troska i miłość do nich
- zainspirowanie uczniów do aktywności na rzecz pomocy dla zwierząt w potrzebie

Uczeń potrafi:

- zrozumieć treść i zinterpretować omawiane na lekcji utwory literackie,
- scharakteryzować bohaterów wiersza (czyli psy i ich właścicielki),
- rozumieć na czym polega prawdziwa troska i miłość do zwierząt,
- stworzyć spójną i poprawną pod względem gramatycznym wypowiedź,
- argumentować swoją wypowiedź,
- znać i umieć poprawnie stosować poznane zw. frazeologiczne i odmianę rzeczowników: pies i zwierzę.

W zakresie postaw uczeń:

- jest aktywny i zainteresowany tematyką zajęć
- jest empatyczny wobec zwierząt i otaczającej go przyrody
- wie, w jaki sposób o nie dbać i dlaczego powinien to robić.

Metody i techniki: pogadanka heurystyczna, problemowa, dyskusja, praca w małych grupach.

*The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe
This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.*

Formy pracy:

- a) indywidualna
- b) zbiorowa.

Materiały dydaktyczne – podręcznik: A. Łuczak i A. Murdzak, *Między nami*. Klasa 4. 2017; słownik frazeologiczny.

Przebieg lekcji

I. Wprowadzenie

1. Nauczyciel przedstawia uczniom temat lekcji, informuje ich, jak wyobraża sobie jej przebieg, prosi o zaangażowanie i szczerą wypowiedź.

Nauczyciel: Bohaterami naszej dzisiejszej lekcji są psy, czyli zwierzęta. Przypomnimy sobie odmianę tych nieregularnych rzeczowników, wykonując ćwiczenie sprawdzające.

Zadanie 1.

Wstaw rzeczowniki: *przyjaciel, zwierzę i pies* w poniższe zdania. Użyj odpowiedniej formy.

Jurek jest moim .....

Jutro przyjdą do mnie moi .....

Lubię moich .....

Często rozmawiam o moich .....

W niedzielę wybieram się na wycieczkę z moimi .....

Kot perski to piękne .....

Zapomniałem dać jeść mojemu .....

Często myślę w szkole o moim .....

Świnie to mądre .....

Nie mogę zabrać mojego ..... do pracy.

Pan Bogdan ma dwa .....

Kiedy idzie spać, śni o swoim .....

Spaceruje ze swoim .....

Wybieram się ze swoimi ..... na wycieczkę.

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Zadanie 2.

Korzystając ze słownika frazeologicznego, wyjaśnij znaczenia przydzielonych im związków frazeologicznych. Zapisz je do zeszytu.

Humor pod pseem –

pieskie życie –

pogoda pod pseem –

użyć, jak pies w studni –

wierny jak pies –

3. Uczniowie odpowiadają na pytanie, co związki te mówią o doli psa oraz jak ma się do tych wniosków związek frazeologiczny *wierny jak pies*.

N: Skoro językowy obraz świata podpowiada nam, że dola psa nie jest wesoła, a jego wierność zasługuje na nagrodę, to co zrobić, by miał on dobre życie? I co oznacza w tym wypadku dobre życie. Mam nadzieję, że do odpowiedzi na to pytania zainspirują Was wiersze Agnieszki Frączek i Urszuli Kozłowskiej.

II Rozwinięcie

1. Wzorcowe odczytanie przez nauczyciela lub ucznia wierszy Agnieszki Frączek i Urszuli Kozłowskiej pt. *Wiersze „pod pseem”, czyli awantura o psią metrykę*.

2. Uczniowie w dwóch grupach charakteryzują bohaterów (psy), wykonując m.in. zadanie 2.

Zadanie 3.

Przyporządkuj podane w ramce określenia do wskazanych psów.

pies arystokrata –

kundel –

jada tylko frykasy, bryka z piłką, pewny siebie, obgryza kości, ma świetne maniery, nie posiada metryki, sypia na miękkich poduszkach, zwykły kundel, zarozumiały, czystość i elegant, nie jest wybredny w jedzeniu, ma rodowód, zażywa kąpieli z pianą, ma złote serduszko, nie dba o wygląd i urodę, brak mu rodowodu.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

3. Nauczyciel inicjuje dyskusję, zadając pytania:

Który pies jest bliższy Waszemu sercu ?

Co wiemy o pochodzeniu psów?

Jakie życie wiódł pies u p. Agnieszki, a jakie u p. Uli ?

Jaki miały stosunek obie panie do swoich piesków? Jakie uczucia żywiły psy do swoich właścicieli?

Czy właścicielka psa – arystokraty miała wątpliwości, co do swego postępowania względem pupila?

Który pies był szczęśliwszy? Czy obie poetki kochały swego psa? Porównajcie postawy obu pań.

Uczniowie wyciągają wnioski (proponowane wnioski).

Pies nie jest stworzony do bycia maskotką, nie może być przedłużeniem ego człowieka. Taka postawa jest naganna, krzywdzi psa, jest dowodem niedojrzałości i nieodpowiedzialności.

III Podsumowanie

Uczniowie odpowiadają na pytania: kiedy miłość do zwierząt (i nie tylko) jest prawdziwa?

Jak sprawić, by nasze zwierzątko było szczęśliwe? Czy możesz coś zrobić dla zwierząt, które lubisz, nawet wtedy, gdy nie masz warunków, by je przygarnąć?

Zapisanie wniosków w zeszycie.

Prawdziwa miłość jest bezinteresowna. Właściciel, który rozumie potrzeby psa i umie je zaspakajać, z pewnością uszczęśliwi swoje zwierzątko. Trzeba mieć czułe serce i wiedzę, jak dbać o psa. Piękną postawą jest przygarnięcie psa ze schroniska.

Praca domowa

Napisz krótkie wypracowanie na temat:

Jak, Twoim zdaniem, można polepszyć dolę naszych „braci młodszych”? Co Ty możesz dla nich zrobić?

lub

Opowiedz, o zwierzęciu, które najbardziej lubisz. Nie zapomnij wyjaśnić, dlaczego.

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe
This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Załącznik 1

Wiersze z podręcznika *Między nami* Agnieszki Łuczak i Anny Murdzak, Gdańskie Wydawnictwo Oświatowe, 2017.

Portrety

1. Przeczytajcie zwrócić poprzedzającą wiersze i powieście, czego się z niej dowiedzieliście.

ZADANIE WSTĘPNE

AGNIESZKA FRĄCZKA
URSZULA KOZŁOWSKA

**Wiersze „pod pseni”,
czyli awantura o psią metrykę**

metryka – dźwięk
mieni, pszczytanie
mrowienie, szuranie
rozrywki, szuranie
trzęcia

pies ełchak
– tu pies ceniony
ze względu na
rasę i pochodzenie

pies arystokrata
– tu pies rasowy

metryka – dźwięk
mieni, pszczytanie
mrowienie, szuranie
rozrywki, szuranie
trzęcia

pies ełchak
– tu pies ceniony
ze względu na
rasę i pochodzenie

pies arystokrata
– tu pies rasowy

Psi arystokrata
Pies, co szanuje własną osobę,
wie, że stanowić może ozdobę
domu, ogrodu i właściciela.
Nie zapomina więc o manierach.
Co dnia zapija kapieł z pianą,
ogon szczołkuje codziennie rano,
bardzo starannie dba o fryzurę
(łoczki układa sobie pazurami),
uszy szornie trzy razy z rzędu
i ma pełniaskie szczołki do zębów.

Sypia na siedmiu miękkich poduszkach
(zabry, broń Boże!, nie kłuby w uszku),
jada frykasy i ananasy,
z pewnością nie tknie zwykłej kiełbasy;
z pewnością nie tknie zwykłej kiełbasy;
z pewnością nie tknie zwykłej kiełbasy;
z pewnością nie tknie zwykłej kiełbasy;

Nie bryka z piłką, nie gryzie kości,
bo to poniżej jego godności;
nie ruszy kapci, nawet tych nowych
(but ciężkostawny jest i niezadrowy),

zauwonek
– wspaniałe
w kuni zachowy

Zauwona
Ktoś podziurzył mi na schody
psa, co średniej był urody,
za to miał tak cudnie oczy,
że mnie z miejsca zauroczył.
W planach wprawdzie go nie było,
ale króć planuje miłość... ?
Wiec choć małe mam miśczkanie,
już wstydziłam, że zostanę.
Majęca trzeka mu niewiele,
bo przylazły moji kuniadłki
na porzeczny minimalistyczny
kątek w kuchni za sypialnię
za stołową spodek służby,
a przedpokoju, choć nieduży,
starczy dla takiego smyka,
by wesoło mógł podbrykać.
Wszystkie męści się z hanwością
z piłką i gumową kółką,
więc gdy sędzi w samochodzie,
nikt nie traci na wygodzie.

Trudno się doszukać rasy,
bo to model innej klasy,
przedstawiciel psiej urody
niewspisanej w rodowody;
Taki pies to załam kłopot...
A serdużko – szczerze żłodzi
Trudno tego nie dobrać –
pies, co męści się w kieszeni,
to naprawdę wielka frajda!

Świadczy o tym moja znajda.
Ula

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

Załącznik 2

Karta pracy

Zadanie 1.

Wstaw rzeczowniki: *przyjaciół, zwierzę i pies* w poniższe zdania. Użyj odpowiedniej formy.

Jurek jest moim .....

Jutro przyjdą do mnie moi .....

Lubię moich .....

Często rozmawiam o moich .....

W niedzielę wybieram się na wycieczkę z moimi .....

Kot perski to piękne .....

Zapomniałem dać jeść mojemu .....

Często myślę w szkole o moim .....

Świnie to mądre .....

Nie mogę zabrać mojego ..... *do pracy.*

Pan Bogdan ma dwa .....

Kiedy idzie spać, śni o swoim .....

Spaceruje ze swoim .....

Wybieram się ze swoimi ..... *na wycieczkę.*

Zadanie 2.

Korzystając ze słownika frazeologicznego, wyjaśnij znaczenia przydzielonych im związków frazeologicznych. Zapisz je do zeszytu.

Humor pod psem –

Pieskie życie –

Pogoda pod psem –

The project is co-financed by the Governments of Czechia, Hungary, Poland and Slovakia through Visegrad Grants from International Visegrad Fund. The mission of the fund is to advance ideas for sustainable regional cooperation in Central Europe. This project was made possible through Strategic Grant No. 22020071 from the International Visegrad Fund.

The V4 Humanities Education for the Climate. Diagnoses – Best Practices – Recommendations [HEC]

Użyć jak pies w studni –

Wierny jak pies –

Pogoda jest pod psem –

Mieć humor pod psem –

Zadanie 3.

Przyporządkuj podane w ramce określenia do wskazanych psów.

pies arystokrata

kundel

jada tylko frykasy, bryka z piłką, pewny siebie, obgryza kości, ma świetne maniery, nie posiada metryki, sypia na miękkich poduszkach, zwykły kundel, zarozumiały, czyścioch i elegant, nie jest wybredny w jedzeniu, ma rodowód, zażywa kąpeli z pianą, ma złote serduszko, nie dba o wygląd i urodę, brak mu rodowodu.

Praca domowa

Napisz krótkie wypracowanie na temat:

Jak, Twoim zdaniem, można polepszyć dolę naszych braci młodszych? Co Ty możesz dla nich zrobić?

lub

Opowiedz o zwierzęciu, które najbardziej lubisz. Nie zapomnij wyjaśnić, dlaczego.